

Yabancılaşma üzerine

Yabancılaşmış insan, var olan çelişkileri çözümsüzlük olarak yorumlar ve aslında değişmesi gerekeni düzeltmeye çalışır.

Automat, Edward Hopper (1927)

► Semih CANAN

(İ.Ü. Eczacılık Fak. öğrencisi)

Hazıra konmuş oluyoruz belki de doğduğumuzda. Ahlaki değerleriyle, değer yargılarıyla, kurumlarıyla, işleyen sistemiyle var olan ve yapılan reformlarla devinimini sürdüren bir toplumda gözlerimizi açıyoruz. Fazla sorumluluk düşmüyor bize. Tek yapmamız gereken düzene ayak uydurmak. Böylece biz de uyum sağlamış oluyoruz.

Toplumun geçirdiği değişimlerle kendi evrimini gerçekleştirdiğini de söyleyebiliriz. Ancak bilim adamları, evrimin, "her zaman iyiye doğru bir değişimin gerçekleşmesi" anlamına gelmediğini söylüyorlar. Biyolojide, değişen şartlara uyum sağlayan birey hayatta kalır, uyum sağlayamayan ise elenir. Adaptasyon ve doğal seleksiyon mekanizması işler her zaman. Bizler de toplumda var olabilmek için adaptasyon gerçekleştiriyoruz. Bunu çocukluk döneminden itibaren ele alırsak, belli bir yaşa kadar

sistem ve toplum tarafından düzene adapte ediyoruz.

Yabancılaşma, zaten yabancı bir dünyaya doğan insanoğlunun bu dünyanın, yaşadığı ortamın niteliğini, gelgitlerini, kanunlarını yeterince algılayamaması durumudur. Örneğin sağlık sisteminin para kazandıran bir sektör haline gelmesi, ilaçların pazarlama aracı olması, hastaların müşterileşmesi, insan ilişkilerinin yatırım aracı olarak kullanılmasının bir sonucuysen, sağlık eğitimi alan insanların yüksek kazanç beklentisiyle bu amaca hizmet etmeleri, mesleklerine yabancılaşmış olmalarının bir sonucudur.

Yabancılaşma:

- 1- Özgün anlamı içinde, bir şeyi ya da kimseyi başka bir şeyden ya da kimseden uzaklaştıran, başka bir şeye ya da kimseye yabancı hale getiren eylem ya da gelişme.
- 2- Psikiyatride, normalden sapma durumu.
- 3- Çağdaş psikoloji ya da sosyolojide, kişinin

Belirtileri

Bildiğimiz grip belirtileri. Ateş, öksürük, boğaz ağrısı ile başlar. Tablo giderek ağırlaşır. Kusma ve ishal gelişebilir. Akut solunum yetmezliği en ağır tablo.

Bulaşma yolları

Hapşırık, öksürük sonucu oluşan damlacık solunması ve damlacık bulaşmış yüzeylere temas sonucu ağız, burun ve göz yolu ile... Ortama ve şartlara göre değişmekle birlikte virüs cansız yüzeylerde iki saat canlı kalabilmekte. Belirtilerin başlamasından bir gün öncesi ve yedi gün sonrası dönem bulaşıcı. Bu nedenle kişiler hastalık belirtileri göstermeden de bulaştırabilirler. Domuz eti yemekle bulaşmaz.

Korunmak için ne yapılmalı?

En önemli önlem ellerin sabunla sık yıkanması. Salgın durumunda tokalaşmak ve öpüşmek sakıncalı. Genel sağlık önlemlerine dikkat etmek gerekiyor, uykusuz kalınmamalı, fiziksel aktivite sağlanmalı, günlük stres kontrol edilmeli, bol sıvı ve besleyici gıdalar alınmalı. Hasta kişilerle yakın temastan kaçınılmalı. Maske takma korunma için kısmen gerekli, bulaştırmamak için çok gerekli.

Cansız yüzeylerin çamaşır suyuyla silinmesi yeterli. %70 alkol de yüzeylerdeki virüse etkili.

Hastalar ne yapmalı?

Öksürük, aksırık sırasında mutlaka ağız kapatılmalı. Mümkünse evden dışarıya çıkılmamalı. Eller ağız ve buruna götürülmemeli. Mutlaka maske takılmalı. Yakın temastan kaçınılmalı. Kişisel eşyalar ayrılmalı. Ortam iyi havalandırılmalı.

İnsan influenza aşısı domuz gribine karşı koruyucu mudur?

Hayır. Güncel influenza aşısı swine influenza virüsünü içermemekte. İnfluenza virüsleri antijenik olarak hızlı şekilde değişirler. İnflenzada, aşı ile dolaşan virüs arasındaki benzerlik ne kadar fazla ise aşılanmış kişilerdeki immun yanıt o kadar kuvvetli olur. DSÖ kuzey ve güney yarımküreden olmak üzere seçilen mevsimsel influenza virüslerinin aşı hazırlanmasında kullanılmasını tavsiye etmekte.

ABD ve Meksika'daki swine influenza enfeksiyonuna karşı güncel mevsimsel aşının herhangi bir çapraz koruma sağlayıp sağlamayacağı henüz bilinmemekte. DSÖ adım adım bu konuda daha ileri tavsiyeler verebilmek için halen çalışmakta.

Tedavi

Bilinen antiviral grip ilaçlarının sınırlı da olsa etkisi var. Hastalık belirtileri başladıktan sonra en geç 48 saat içinde ilaca başlanmalı. Bol sıvı alınmalı. Semptomatik tedavi de destek için anlamlı.

Tedavide hangi ilaçlar faydalıdır?

Bazı ülkelerde mevsimsel influenza için kullanılan antiviral ilaçlar var. Antiviraller efektif bir şekilde hastalığı önler ve tedavi eder. Bunlar iki grup:

1. Adamantanes (amantadine-remantadine)
2. İnfluenza nörominidaz inhibitörleri (oseltamivir ve zanamivir)

Daha önce raporlanmış swine influenza vakalarının çoğu herhangi bir tedavi almaksızın iyileşmiş.

Bazı influenza virüsleri antiviral tedaviye direnç geliştirerek tedavi ve kemoprofloksin'in etkinliğini sınırlayabilir. ABD'de swine influenza virüsü oseltamivir ve zanamivir'e daha duyarlı iken amantadine ve remantadine'e dirençli.

Antivirallerin tedavi ya da profilaksi amacı ile nasıl kullanılacağına dair henüz yeterli bilgi yok. Klinisyenler antivirallerin kullanımına (ilaçların fayda/zarar ilişkisini değerlendirerek, profilaksi mi yoksa tedavi mi yapacağına) klinik ve epidemiyolojik veriler ışığında karar verir.